

La Piula

Setmanari regionalista amb ninots

La campanya lerrouxista contra la "Lliga" i la "Mancomunitat"

EL NOI DE LA PIULA: — Mano, ¡que se't veu l'orella!

10 cts.

La Piula

SETMANARI REGIONALISTA AMB NINOTS :: SORTIRÀ CADA DIVENDRES AL MATÍ
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Bonavia i Durán. Boqueria, 20-Barcelona

SUSCRIPCIÓ: Barcelona: Un trimestre 1'50 ptes. — A fora: Id. 2 ptes. — Estranger: Un any, 10 ptes. — És paga a la bestreta

La vida política està encalmada. En Romanones i sos ministres prenen tranquil·lament la fresca; i el país també. Perque, cal regoneixer que el país espanyol és un fresc.

No va anar pas desencertat aquell que va dir que cada país té el govern que's mereix. A un país fresc i indiferent com el nostre, li cal un govern tranquil i fresquivol com el d'en Romanones, o *vice-versa*, que pel cas és igual.

Però aqueixa frescor burocràtica i cunera que plana damunt la política *nacional*, anomenem-la aixís, és en alguns indrets més aparenta que real: per exemple, a Catalunya, sots la visible tranquil·litat superficial i mandrosa hi germina la llevor de futures activitats que tindran la seva acció. La força impulsiva està solament endormiscada, i en el repòs hi cerca nou braó per l'escomesa vinenta. Aixís sota les cendres fredes del braser hi dorm la ruentor del foc que les descobrirà a la primera bufada.

I aqueix foc s'abrandarà en quan arrivi la tardor. A tot arreu se veuen símptomes d'aqueix resorgiment, i sobre tot, en el camp regionalista, on se prepara la campanya de difusió del ideal autònom per les regions vives d'Espanya.

Els radicals ho veuen amb mals ulls això, i preparen ja el *papu* del patrioterisme per a espantar als regionalistes, i els hi agücen els gocets peters de les joventuts radicals perque lladrin fort i és facin oir de tot el país. Ja veurem com a la campanya regionalista del nord, hi correà paralelament la campanya grollera i antiregionalista de «El Progreso» i llurs corifeus, d'aquella gent que volent monopolitzar totes les llibertats, s'anomenen autonomistes, i son més centralitzadors que Lluís XV, aquell de «l'estat soc jo!»

Els republicans catalans, que se senten primer fills de Catalunya que partidaris de la forma de govern popular, és preparen també per a la lluita propera. Volen actuar com una força de ponderació entre'l regionalisme i el ferrouxisme: volen anorrear aqueix i atraure's les maces, i fer un partit ferm i potent que arrabaci a la «Lliga» la direcció del moviment nacionalista català, erro que ve perdurant entre'ls homes de l'esquerra catalana, des dels eixits de la «Lliga» fins els vinguts dels camps oposats del revolucionarisme recalcitrant. Homes de prestigi se posen davant d'aqueix moviment de catalanització del republicanisme; però, malgrat això, no creiem que puguin arribar a constituir una força influentia entre nosaltres.

La trajectoria del nacionalisme està ja marcada a Espanya, i no seran pas els radicals aduc amb l'ajuda del seu al·liat el comte de Romanones, ni els del conglomerat republicà nou de trinca, els quins puguin torcer llur camí.

Deixem que passin aqueixes calors xafagoses; deixem al cap del govern i al incommensurable Alba, estiuejar tranquil·lament mentres donen als diaris oficiosos la nota

cotidiana de llurs treballs gubernamentals, que quan s'obrin les Corts, en el pecat portaran la penitència, perque la qüestió catalana, aqueixa qüestió que'ls té desmontats i preocupats, tornarà a sorgir al Parlament, més forta que mai, i amb més fretura d'una solució pràctica, ràpida i categòrica.

Més, com havem dit, la trajectoria del nacionalisme espanyol està ja marcada; és una trajectoria rectilínea, que podrà resultar més o menys llarga, segons les parades que tinga que fer per arribar al punt que és proposa, més que assolirà el lloc on se dirigeix. ¿El volen el símbol del nostre nacionalisme? El tenim en aqueix monopla català que pilotat pel intrèpit muntanyenc senyor Hedilla, ha anat de Barcelona a Santander, per a abatir's enfront del Rei.

Havia de fer el viatge d'una sola volada, més les boires muntanyenques l'han forçat a aterriçar dues voltes pel camí i a sojornar la seva arribada a Santander. Però ell hi ha arribat al fi, sense'l més petit desperfecte, baixant a terra i rebent el pilot la més coral benvinguda dels muntanyencs. Tot han sigut el·logis per la indústria catalana que ha sabut construir un tant bell i resistent aparell, per l'escola barcelonina d'aviació, que compta amb professors com el senyor Hedilla; per el capital català que s'ha apressat a constituir una empresa per la construcció d'aeroplans... El Rei en persona ha volgut rebre al valent expedicionari i s'és enterat per boca seva de tots els detalls referents a la construcció, lleugeresa, impuls, resistència, pes i estabilitat de l'aparell volador. Després ha volgut oir la relació del viatge a través d'un país desconegut, embrunit sempre per les boires muntanyenques...

¿No us plau el símbol?

Com la nau aèria eixida de Barcelona, de Barcelona eixirà el nacionalisme, sense tèmer les boires de la centralització, ni els vents de la mentida que'n contra d'ell se congrien: s'aixecarà amunt, tant amunt com puga, i tard o d'hora, més d'hora que tard, se deixarà anar a terra, en mig del poble espanyol: llavors el Rei eixirà també del seu palau per a donar la benvinguda als aerinautes, i voldrà conèixer tots els secrets del mecanisme de l'aparell, tots els epíssodis de l'arriscada excursió: i tal volta voldrà assatjar-lo l'aparell nacionalista, ell, tant aficionat als esports.

¿Quin esport més bell donar a les regions els mitjans d'assolir en un ambient de llibertat el seu complert desenvolupament!

I després; ¡quina raça més forta resultaria, i quin estat més fort se'n podria fer amb aqueixa raça!

No mig-rigues, no, llegidor; sé bé prou que tot això no és altra cosa que'l *somni d'una nit d'estiu* en plena canícula. Més, acceptat el símbol, no't costa res fantasiar una miqueta com jo he fet. L'història ens ha demostrat moltes vegades que'l somni fou precursor de la realitat de grans aconteixements. I en aqueix cas, ho és sens dupte.

Are, si'm preguntes si penso veure'l realitzat, ja és altra cosa.

¡Es tant curta la vida de l'home!

BEN-GALA

Els arbres de la Rambla

Per a ponderar l'estat de selvatjisme de certes criatures que han crescut a la bona de Déu, se sol recorre als arbres de la Rambla. La dita és falsa per més que la gent l'esmersi com una veritat de l'Evangeli. Estarien més en la raó si diguessin que els arbres de la Rambla han pujat tristons, piocs i febles com les criatures de les cases riques. Els arbres de la Rambla per la seva desgracia son arbres amb preceptor, tia, avia, metge i cirugià, higiene i reforsants, beceroles prematures i gimnàstica rítmica. Se'l ha criat amb tants de miraments, han sigut de tal manera la nina de l'ull dret de tothom, que'ls pobres a l'edat dels jocs ja estàn cansats de tot i a l'edat de començar a viure és quan ja's comencen a morir. Amb nostres *plátanos* passa ço que passa a molts infants, que no sabeu si son comeditos, entenimentats i bonifacis per que son escrofulosos, o si son escrofulosos a conseqüència d'haver-los fet estudiar urbanitat, doctrina i lletra avans d'hora i massa assiduament.

Sigui el que sigui, no guanyarem a mig per a medecines. Cert, val més el que's paga al metge per gurir-los que l' que valdrien per fusta o llenya si fossin el que deurién esser, car tal com son, no paguen el treball del serrador.

Amb el que han fet gastar n'hi hauria per a fer-los artificials d'una vegada, amb soca de ciment porland i amb fulles de galvanoplastia, que a això arribarem a copia de tapar-los les nafres a tall de paleta i arruixar-los amb substancies químiques, a tall de *galvanoplastidizador*.

Alguns d'ells ja guarden mitja tonelada de maons en les entranyes. Es una protessis un poc arbitraria, i temps a venir, en lloc de les rengleres de soques que embelleixen nostres carrers, ens trobarem amb arrencaments de xemaneies.

Darrerament els facultatius municipals, aduc, s'han preocupat de la moral dels arbres. Veient que en plè Agost les fulles els queien com si fossin a les darreries tardorals, endevinant que l'espectacle tenia de resultar depriment, per a apartar dels seus ulls les fulles mortes han fet circular un carretonet amb un sac de lona. Un home l'empenyia amb dolcesa per l'esfaltat; amb la mà dreta sostenia unes llargues pinces i, hala, hala, amb gest lent, aburrit, feia anar les pinces, recullia una fulla, la ficaba dintre el sac i somreia als transeünts com qui diu: soc persona manada; no és pas culpa d'un servidor si malgasto el temps i la meua joventut en aqueixa feina absurda. Ell es donava compte que allò era proposar-se agotar el mar amb un compte-gotes. I per no caminar tan a poc a poc i no semblar tan enza, les anava deixant i arplegava solsament aquelles que li eren més simpàtiques.

¡Pobres arbres! ¡Si n'han tingut de sufrir d'impertinències mèdiques, de tractaments curatius; si se'n han tingut de veure d'afronts i probatures des de que foren plantats!

El bon Roc, aquell dilecte pagès de l'*Ideari Barbre*—incomprendiblement oblidat,—havia dit: «no s'hi mirarien tant si plantessin criatures». I describia l'acte de plantar-ne alguns en substitució dels que es morien, que ell havia presenciat.

«Han fet un clot amb tots els ets i uts, valent-se de regles, compassos, nivells plomades i altres instruments de precisió; han mediat les arrels amb cinta mètrica; han espurgat la pinorra; han fet untures al bitxac; han extès

al fons del clot un jas de fems triats i analitzats, escullits entre el bò i millor; han anat tirant terra a dintre a miques i a grapats, esmenussant-la amb els dits com qui sala un quarter de cansalada.»

«No s'hi ha planyut l'aigua, ni el vi, ni el temps ni la feina, ni l'adob, ni el saber.»

«I no obstant aquests plançons han de morir, profetitzava en Roc, i ens ho assegurava a fè de bon pagès «que ha vist treure brotada a les estaques que sostenien els taulons de les passeres, clavades en la sorra dels rierals més secs i assoleiats de son país.»

I en Roc no havia vist encara com se'ls poda, com se'ls escata, com se'ls hi treuen les boles i com, darrerament, se'ls ruixa amb aigua fenicada, un per un, branca per branca, soca per soca, bony per bony, esboranc per esboranc, crosticer per crosticer. La Rambla entera flaira a hospital.

Anem a dir, però, que fins avui tot han sigut remeis per fora dels que la gent creu que sinó gureixen tampoc perjudiquen. Ja vindran per xò els recursos suprems, ja arribarem a les inyeccions, a les inoculacions, al tiocol, a l'arsènic, als empelts heroics, la transfusió de la sava i la respiració artificial.

Entre'ls facultatius de l'arbrat i les malures, s'es entaulada una lluita a mort; la mort dels malalts, és de suposar.

— ¿I què més diu el diari?

— Que tothom ha protestat d'aquest fet barbre i demanen l'immediat càstic dels culpables.

— Aixís, doncs, ja podem dormir tranquils.

Jo no sé perquè no's llençen d'un cop les medecines i no s'intenten els medis naturals; la ruralització, per exemple. Un assaig de *colonies platanars*. Podrien enviar-los una mesada a respirar millors terres—Girona o Perpinyà que'ls crien famosos. No tots a l'hora; per seccions, uns quants, els més decandits. Fora un espectacle entenedidor que se li podria donar caràcter cívica i cerimoniós, amb assistència de les autoritats, Banda Municipal i *boy-scouts*.

I si això anava bé, quin goig no tindriem els barcelonins al recordar la partensa d'aquelles quantes vigues seques i corcades i veure-les retornar enverderides i esponeroses com arbres paradisiacs que no han sabut mai el que son emanacions de gasòmetre, ni jardiniers, ni destrals, ni podadora.

PRUDENCI BERTRANA

¡Aqueixos queviures!

I

*D'Espanya fugen els porcs,
i això és una porqueria.
Tots s'en van a l'extranger,
perque allí els compren amb prima.
I és veu clar que'ls calalans
sinó paren la fugida,
no podrem menjà a l'ivern
butifarra ni salsitja,
ni llomillo, ni pernil,
ni res que fet de porc sia.
¡Senyor ministre, per Déu,
una miqueta de mira,
perqué, els porcs, els nostres porcs,
quasi son de la família!*

II

*De bacallà, no n'hi ha ni mostra
perque no'n deixen arrivà.
¡Com ho faràn nostres cuineres
si no'ls hi venen bacallà!
El bacallà és el plat del dia,
del bacallà gran us se'n fa;
Un mano em deia amb alegria:*

*— No sé perquè s'han d'amohinà
si bacallà ningú ens envia;
¡Val més capó que bacallà!*

III

*Molta carestia
hi hagué de patates,
se'n veien molt poques
i és pagaven cares.
Va privar's la venda,
se li posà tassa
al preu, i are, en surten
fins per les butxaques!
Prò, senyors; ¿no deien
que les acabaven
aquells que les tenen
amagatzemades,
per qué'ls hi sortien
als ulls de la cara?
¡Fa temps que son moda
les mànagues amples!*

IV

*Els farinaires i els forners
tornen a moure serracina:
tant als segons com als primers
se'ls hi acaba la farina.
No's poden pas entendre, nó;
que la qüestió és molt complicada.
¿Què'n sortirà de tot això?
Una solemne pasterada
que pagará el consumidó.*

FLOK

L'estiueig d'en Pol

Havem rebut moltes lletres de llegidors i subscriptors nostres preguntant-nos perquè en Pol ha sospès les seves cròniques madrilenyes, sempre interessants i espurnejades de sal àtica. Al rebre les primeres, varem creure que no calia dir res, car pensàrem se tractava de gent distreta que no s'havia ficsat en que en Pol no era a Madrid; més com cada setmana en rebem de noves, ¡fins en vers i tot!, interessant-se per les cròniques d'en Pol, ens veiem forçats a dir que en Pol, el nostre amic i company Pol, no fa les cròniques madrilenyes per allò que havem dit abans; perquè no es troba a Madrid furgant en la vida política, sinó molts kilòmetres lluny de la vila i cort, corrent pel Nord d'Espanya, fent de precursor als parlamentaris catalans que a la tardor aniran a exposar per aquelles terres l'evangeli del regionalisme.

En Pol, estiueja; més estiueja a la catalana; no gronxant-se en una hamaca a l'ombra d'algun arbre paradisiac; no prenent els aires marins en les platges fresques i regalades del Nord; no entafurat en qualche cassino, fent

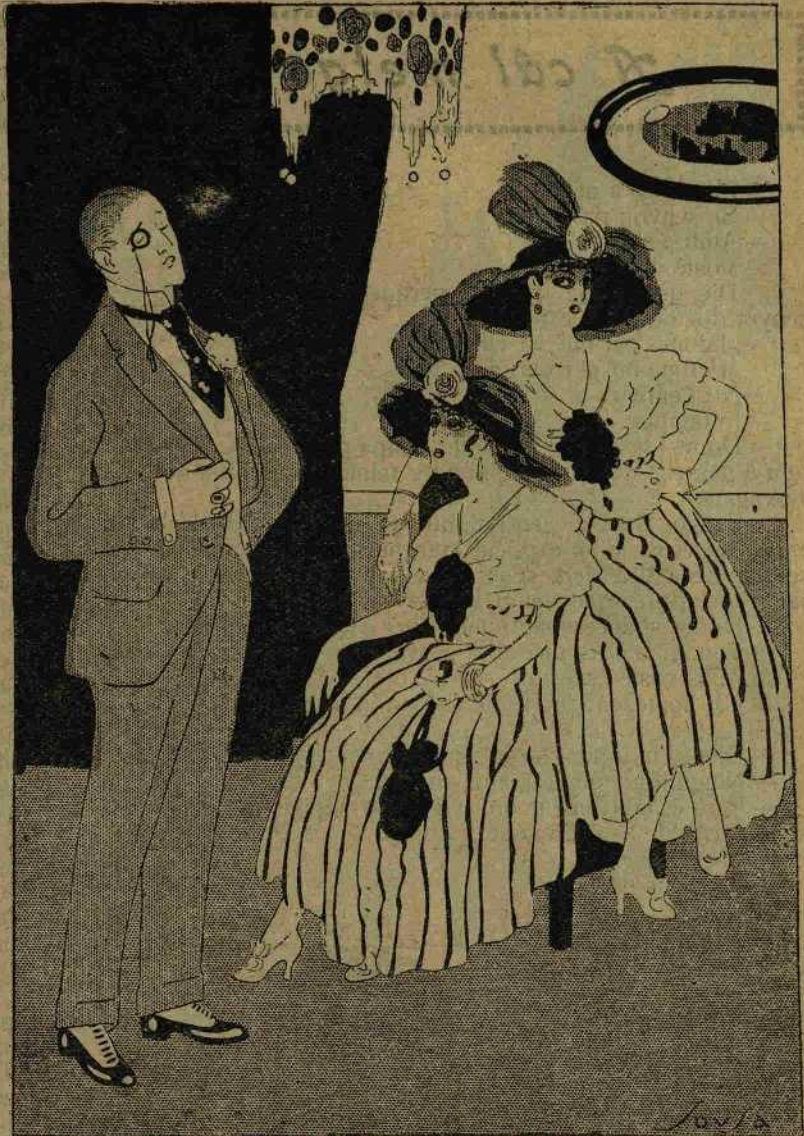
penya amb els polítics desvagats. En Pol, estiueja corrent mon, visitant les velles ciutats de Castella, de Galícia, de Astúries i de Basconia; cercant arreu l'esperit de la terra; analitzant-lo fins a conèixer les seves més febles pulsacions; explorant el terror, parlant amb el camperol, amb l'hisendat, amb l'home de ciència o de lletres, amb la noia garbosa i escaienta.

En Pol es troba allunyat de la política espanyola i de les seves trifulgues; el seu viatge és un ideari que es va fent plana per plana; és un recull de sensacions obtingut a la Espanya viva; a la Espanya ètnica i multiforme; a la Espanya de les velles i oblidades nacionalitats ibèriques, freturosa d'un resorgiment, d'una reconstitució complerta.

Are en Pol, escala el cims de l'ideal reformador; en l'alçaria on se troba, tot és bell, tot és gran, tot és bon. Races que serveixen la seva fesomia a través del segle; pobles que es daleixen per a millorar els mitjans de vida, per a abastir la seva plenitud; rius i muntanyes, planures i boscatges que parlen de gestes glorioses, a quins calius se forja l'esperit de les velles nacions hispanes. L'ànima de poeta d'en Pol, vibra armoniosa a cada sensació i a cada extremament de la Natura; tota aquella terra que ha vist, que veu i que veurà, li apar ben asonada per a rebre la llevor del regionalisme que aviat hi llençaràn arreu els sembradors catalans.

Deixem al nostre Pol estiuejar pels cims; deixem-li fruir les dolceses de l'ideal en contacte amb la naturalesa. Aviat la gran maquinaria es posarà en moviment; la vida burocràtica tornarà a Madrid, complexa i arbitraria com sempre; s'obriràn les Corts; el govern seguirà exercint de petit tirà, i la premsa oferirà altra volta ses planes a la cotidiana informació de les miseries nacionals.

Lavors en Pol, enfonsat de nou en l'allau madrilenya, tornarà a escriure les seves cròniques d'ilectes per a LA PIULA.

— ¿Per qué no'ns portes a veure "Cabiria" ara que la tornen a projectar?

— Perque tinc por que no hi "cabirem".

El senyor Salas i vesten Antòn

El senyor Salas i Antòn
aquell neula diputat
que a Madrid en el Congrés
va dir tants grans disbarats
al parlar de Catalunya,
ara el tenim enfadat
i corre per Barcelona
volent portà als tribunals
als firmants dels telegrams
que se li van enviar
felicitant-lo per l'èxit
que obtingué dels cortesans.

El senyor Salas i Antòn,

¡pobre home! s'ha pensat
que tots aquells telegrams
eren insults endressats,
però no s'ha donat compte
que han estat tots redactats
d'una mena de manera
que no diuen res de mal,
perque d'insultants no ho eren,
car l'insult vol dir tractar
a un home del que no és
¡i ells li deien la vritat!

B. N. V..

A càl metge

- ¿Em toca a mí?
 — Sí, senyor; passi.
 — Amb permís.
 — Vostè dirà...
 — Dic que no sé que dir, perque, tal com me veu, senyor doctor, jo no estic malalt.
 — ¿I doncs per què ha vingut?
 — ¿Perque no'm trobo gens bé?
 — No l'entenc.
 — Jo tampoc.
 — Doncs si és que vostè té temps per perdre, vagi-se'n a passeig, que aquí tenim altre feina que escoltar als desvagats.
 — Senyor doctor, perdoni, que jo no tracto d'ofendre'l. Potser no m'he explicat clar, però jo si soc aquí és perque necessito dels seus serveis i estic disposat a pagar-los al preu que siguin.
 — Doncs si necessita de mí, digui. ¿Què li fa mal?
 — Veu, això ja és una altra cosa. No'm fa mal res.
 — Aixís vostè està hò.
 — Cà, home, cà; ¿no li dic que no'm trobo bé?
 — ¡....!
 — Escolti'm i jutgi. Jo tinc quaranta anys.
 — Ningú li pregunta quants anys té.
 — Però és convenient que vostè ho sàpiga. Soc nascut al carrer de Sant Climent...
 — Al grà, al grà.
 — Els meus pares...

- Diu que tot va venir per qüestions d'una pipa.
 — ¿I li van canviar?
 — Cà; ¡ni a tiro!

— Depresa, no perdem temps i deixis d'histories: ¿què li passa ara?

— Doncs em passa que al matí quan me llevo, tinc més son que quan me fico al llit.

— ¿I què més?

— Que els menjars vulgars com son patates, monges, bacallà, etc., no m'agraden i en canvi em moro pels plats que serveixen en els grans restaurants, com son... Rosbiff, bistecs, macarrons a la *gratin*.

— ¿I què més?

— I arroç a la valenciana.

— Vull dir què més li passa.

— Ah, sí! Doncs vetaquí, que si camino massa, em canso, i si no camino, em falta agilitat. Que tinc molta set, però que després que he begut, noto que'm passa, i que, en fi, al posar-me a treballar, el cap em fa mal, les cames em flaqueixen i perdo el món de vista.

— ¿Res més?

— ¿Es pensa que és poc?

— Doncs ara, contesti.

— Digui.

— ¿Vostè és casat?

— Sí senyor.

— ¿Amb quí?

— Amb la meua senyora. Una dòna baixeta que'm va agradar perque sempre he sentit a dir que *en els pots petits hi ha la bona confitura*.

— Molt bé. ¿Còm se diu vostè?

— Candi Sucre.

— ¿I ella?

— Gustaua Membrillo.

— ¿Quàn temps fa que son casats?

— ¿Jo o ella?

— És igual.

— Doncs miri, ens vam casar el mateix dia. I això era per Sant Pere d'ara fa vint anys, i...

— ¿Han tingut raons vostès dos durant aquest temps de matrimoni?

— Mai; veu que ella té un caràcter molt dolç i jo soc un home que'm sé deixar estimar...

— Prou; no vull sapiguer res més. Ja sé que té.

— Sí? Digui-m'ho.

— Senzillament, que vint anys de sucra en el *pot de la confitura*, un senyor que's diu *Sucre* (Candi), amb l'aggravant de ser ella de caràcter *dolç*, a més de dir-se *Membrillo*, ¿què volia que'n resultés de tot això?

— ¡Què se jo! Digui-m'ho, que estic amb ansia.

— Doncs, ¡la *diabetis*, home, la *diabetis*!

Q. Et.

Els fets de Girona

Girona la bella, la forta, la heroica, ha sigut teatre de sagnosos sucesos. Els diaris de la immortal ciutat han relatat els fets, senyalant com a promotors dels mateixos a uns joves oficials de l'exèrcit. Topades isolades de militars i paisans, promogueren gran avalot a les Rambles, i una manifestació de veïns que es presentà al governador de la província, per a protestar de que és torbés la pau d'aquell lloc d'esbarjo, per elements més obligats que cap altre al manteniment de l'ordre.

Al tornar la manifestació a la Rambla, va produir-se

una topada més forta entre els manifestants i uns quants militars i classes de tropa, topada que degenerà en batalla campal, doncs surtiren a relluir els sabres i sonaren nombrosos trets, resultant vuit paisans ferits, alguns d'ells de greutat. La guardia municipal fou impotent per a calmar l'avalot, i sols pogué detindre al tinent senyor Carrión, qui esgrimia una pistola. L'alcalde i un municipal, també resultaren ferits lleument, tenint que cridar a la guardia civil per a restablir l'ordre.

Com a conseqüència del desagradables fets hi hagué tancament general de portes a Girona, i l'Ajuntament se reuní en sessió extraordinària, acordant dirigir al govern enèrgica protesta pels fets ocorreguts, demanant-li una satisfacció complerta de l'atropell sofert per la ciutat, i exercir els drets que la llei li concedeix en els sumaris que s'instrueixin. La enèrgica actitud de l'Ajuntament apaigabà els ànims que estaven molt excitats. En la instrucció dels sumaris intervenen les autoritats civil i militar.

De doldre és que es torbi l'ordre en una població pacífica, quan s'entrega a diversions honestes, com és el ballar sardanes a l'aire lliure, i altres semblants; i més encara, que'n els fets s'hi barregi una classe social, que deu vetllar per ell amb més cura que cap altre, ja que col·lectivament assoleix una alta representació social; aquella que deu esser garantia de tranquil·litat, de respecte ciutadà, i de inflexiva justícia.

Unim nostra protesta a la dels gironins pels fets esdevinguts, i esperem que la ciutat que sagella tantes voltes amb la sang de sos fills son amor a Espanya, rebrà de les altes autoritats i del Govern, el desagravi que's mereix.

- ¿Què t'ha agradat més de Girona, la devesa o la Catedral?
- Els gironins.
- ¿Per què?
- Perque veig que s'emporten les simpaties de tothom.

TEATRES

Un que diu que ho pot sabé,
perque ho ha sentit contà,
de Teatre Català
ha sentit que deia que:

En Guimerà té dos drames,
l'Apeles mitja dotzena,

l'Iglesies té un troç d'escena
d'una pessa sense dames.

En Rusiñol té acabats
tres sainets, quatre sarsueles,
cinc drames, dotze noveles
i cent arguments pensats.

En Pous i Pagés té llestes
dos comedies vilatanes,
tres traduccions alemanes
i vint pessas fins de festes.

En Carrion, tres tragedies;
en Gual... també, i ademés
ha escrit dos farces o tres

que ho semblen tot menys comedies.

En Morató i en Crehuet
i en Folch i en Puig i en Giol,
també aixecaràn el vol
cada hu d'ells amb un dramet.

I seguiràn la volada
amb actes col·leccionats,
en Burgas, l'Artis, els Prats
i tota la terregada,

— ¿Però això que passarà
es farà aviat i amb tàctica?

— Això es posarà a la pràctica
el dia... que Déu voldrà.

EL BON LLADRE

EN EL «PALCO»

— Ara ha fet un gall, oi?

— No, dona. Son les condicions acústiques de la sala,
que té un «escape».

nes. Cal agrair als homes que la governen el seu desvetllament per a fer de Catalunya el baluart predilecte de la fortitut i de la bellesa. Crear una raça forta, disciplinada, mitjansant la pràctica del sport en totes les manifestacions llurs, és fer al-horà, obra de pogrés i de redempció moral i material, car el sport allunya del vici a les joventuts inexpertes i les encamina vers el temple de la moralitat i la perfecció. A la consecució d'aquets ideals dedica fa un any els seus esforços la «Federació Atlètica Catalana» i es deure de tots els que sentim amor entranyable a la terra mare, seguir-la en la seva via ascensional per a que un cop arribats a la plenitud del desig, de tots sigui el goig del triomf.

Per primera vegada, es celebren a Catalunya campionats atlètics i es d'esperar que tots els aficionats hi prestaran el seu concurs, donant a la festa l'importància que té i que's mereix. Les proves finals que's faràn diumenge vinent al camp de «l'Espanyol» seràn les següents: Llençament de pes; Salts d'alçaria sense impuls; Salts d'alçaria amb impuls; Carrera 100 metres; Llençament del disc; Carrera 200 metres; Carrera 1 500 metres; Carrera 110 metres, valles; Carrera 400 metres; Salts de longitud sense

carrera; Carrera 800 metres; Triple salt; Carrera 500 metres; Salts de longitud amb carrera; Salts de perxa; Llençament de la xavalina i carrera de 1.600 metres per equips de quatre corredors. Per a totes aquestes proves hi han inscrits els més notables atletes de la nostra terra, pertanyent el major nombre d'ells al «F. C. Barcelona» al «Sporting Club» de la Casa de Família i al «Pompeya S. C.» essent el primer el que més nodrida representació hi porta. Tot fa esperar que els «Campionats Atlètics de Catalunya» constituiràn un èxit per a els seus organitzadors i una prova de que en atletisme com en moltes altres manifestacions de vida, es Catalunya la que sempre va al davant.

CORRECUITA

De l'ou a la greixonera

Ja ho és, ja, de majestuós el gall tot ple de plomes, caminant la seva arrogancia encí i enllà del galliner; movent el cap amb parsimonia per a fer trontollar un xic la cresta; adelantant ara una pota, després l'altra, abalançant tot el seu còs damunt la que l'aguanta, avensant i enretirant el coll a la mida que camina, estarrufant les plomes de tant en tant, tombant el cap ara a dreta, ara a esquerra, amb tota la pausa, amb tota la calma, fitant els seus ulls desperts i eloqüents a les gallines que'l volten. Ja ho és, ja, d'imponent veure'l cantar, tapan-te les orelles. Ja n'és de sugestiu aquell *cocó... cocó... cocó*; murmurant a mitja veu amb el vec furgant per terra, donant caiguda al seu coll altiu en un abandó senyorial... Ja ho és, ja, de magestuós el pollastre que dú la seva arrogancia amunt i avall del galliner.

Més la presumpció del pollastre, del bon pollastre, no està destinat a contar-lo, l'assoliment d'una reconeixensa, i fins que'l pobret ha passat a millor vida no ensopegarà el gest decisiu, l'actitut altiva que ha d'imposar respecte als qui tinguin la bona sort de contemplar-lo. I encara això tants sols ho assolirà aquell pollastre que és ben vistós i té forces carns; aquell que és *ben fet*, que amaga bones formes dins del plomall que l'arredona.

Per çò la mestressa abans de treure'l del galliner li ha enditzat els seus dits carnosos per entre'l coixí espès de les plomes i ha tocat i ha palpat i ha apretat i ha pecigat... tant que quan el pollastre ja començava a pensar-ne mal, la mestressa ha agafat les dues potes del pollastre, les ha estirades, s'ha alçat ella, i'l pollastre ha quedat penjat de cap per avall.

Bé prou que estira el coll per a cuidar que les sangs no li puigin al cap; bé prou que procura rossegar les faldilles de la mestressa, ferit en tota la excelsa dignitat que sol tenir el bon pollastre. Si fins se'n dona vergonya d'anar pel carrer en aquella impropia, ridícula i incòmoda positura. Eiii! El gall! El cavaller dels passos mesurats fent el momia pels carrers de la vila o la ciutat! ¿I tot per què? ¿Si la mestressa li digués, al menys! ¿Si la mestressa li confiés que van a dur-lo a un trono pel que tant ha somniat la bestiola! Si li digués que'l posaràn maco, que'l vestiran de les festes... que li vestiran... la mortalla. Sí; ni que li diguessin aixís, pel clar. La presumtuosa bestiola se ben aconsolaria de morir sols que amb aquesta promesa de satisfer-li la seva sed d'honors.

El duen a matar-lo. El duen a plomar-lo, a llevar-li aquell vestit de *a diari*, car a sota ja s'hi dú ell el de les festes. Es aquell vestit tot blanc, tot esborronat, que's cuidaran de pintar-li de ros. Li pintaran al foc una vegada ja

col·locat en el seu *trono*, dins d'aquella cassola on ha de consumir-hi i a de conseguir-hi el *bon* pollastre tota la magnificència del seu somni.

Honors, rendicions, magestat, reialesa, ovacions... saliveres... tot, tot ha de conseguir-ho el pollastre quan entri, aclofat dins de son *trono* i dut triomfalment en mans de la *menegilda*, en aquella sala ampla, clara, on hi ha una taula tota llarga, tota tapada de blanc i al damunt una acumulació de pisa i vidrieria... una taula tota llarga, i ben volguda d'una gent ansiosa, alegre, que tenen gana i s'escuren les dents dels grans de l'arròc i de les espines del peix. Una gent que li faràn lloc desseguida i l' deixaran apossentat al mig de la taula, rodejat victoriosament d'unes fulles tendres d'enciam. Una gent que l'hauràn esperat, que l'hauràn pressentit amb l'arròc, que se l'hauràn afirmat amb la vedella, que se l'hauràn assegurat amb ell lluç bullit i que l'hauràn conseguit en aquell moment memorable.

Es presentà tal com se l'haurà esperat, tal com se presenten tots els pollastres rostits, tal com els ensenyen als cromos de Nadal: nuet, nuet, mostrant indecorosament tots els secrets del seu còs, sobretot aquelles cuixes prometedores; estirat, repapat damunt de la cassola llefiscosa, arronçat de cames i de... braços (¿per què no braços?), ben acomodat de panxa enlaire, deixant-se dur, deixant-se mirar, deixant-se apostrofar himnes de... gana.

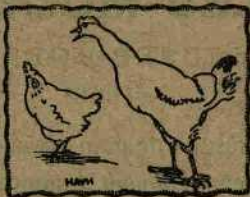
Aquell sí que és el símbol de la magestat. Fins per simbolitzar-lo més humanament li han tallat el cap i'ls peus i l'han deixat sense.

¿Què'n seria de feliça aquella bestia si pogués fer-se'n càrrec d'aquells moments!

Pro una forquilla i un ganivet s'aproparà al cadavre. Unes mans criminals els conduïan a esquarterar al colós, al *clou* dels dies de *sant* i de festes majors. I aquell ganivet començava endirar-se-li pel ventrell i li separava una cuixa...

Després de pocs moments, no'n quedarà de tot aquell símbol sino una filagarçada de carn, que se l'empassaran tots aquells farts amb una indiferència estòica. No sé si per l'enderrocament d'aquell monument vistós o perquè ja s'hauràn atipat d'arroç i de vedella.

BEC.

Del dia

No hi ha res més toçut que un termòmetre
sobre tot, si és de rang oficial:
que se sàia, que la calò apreta,
que'ns anem quasi bé liquant,
ell toçut, implacable, impertèrrit,
s'és plantat an els 36 graus,
i ni el foc de l'infern el faria
una dècima sols enfilar.

- Nosaltres vollem anar a Santander, però el papà ha preferit portar-nos a San Sebastian.
- ¿A San Sebastian "sur mer"?
- No; a San Sebastian "sur Barcelonneta."

ESPEITECOS

Mentres els regionalistes organitzen la seva excursió política per el nord d'Espanya, els radicals barcelonins aguiquen el seu famós lleó hispano, aquell lleó patriòtic que fan sortir a les grans solemnitats, per a bramular dicteris i penjaments contra els regionalistes, i fer creure als habitants de totes les regions, que la fera enfurismada i disposada a fer un estropici, és el lleó espanyol.

¡I que té de ser el lleó espanyol; el lleó radical de guardarropia! El veritable, l'autèntic lleó espanyol, està amb els regionalistes. Aqueix lleó ridícol, és una disfressa, com aquell de la falla, que un cop treta la pell amb que's cobria, resultà ser un burro.

En Romanones està trist. En Romanones veu amb recança com València es va inclinant del costat de Catalunya, del Principado, i es glateix.

Al comte de Romanones li passa com aquell que essent estimat per una minyona, es complavia fent-li les mil picardies. Vingué un dia que un altre fadri amable i garrut li feu l'amor a la doncella, i ella, està clar, se'n anà amb ell, deixant amb tres pams de nas a l'altre festejador.

— ¡Ingrata, infidel! — cridava l'aimant abandonat. ¡I tant com te volia! Que és lo que en Romanones deu dir en la seva tristesa:

— At! València se'n va amb el català. ¡Què hi farem! ¡Coses del temps! ¡I tant com jo l'estimava!

Definitivament el 1er de Setembre sortirà el diari republicà autonomista *La Lucha* nou orga de la esquerra catalana, dirigit per en Marçel·lí Domingo.

¿No els hi sembla, caballers, que aqueixa esquerra ja comença a tenir masses orgues?

¡Ja veuràn quina manera de desafinar faràn!

En Romanones ha estat malalt. ¡Pobre senyor, si que ho sentim! Segons ha manifestat a pesar de fer llit, conferenciava amb els seus ministres, perquè en el cap no hi té res.

D'això ja fa temps que ens en havíem adonat.

Hem sigut profetes. Diguérem que'ls envellats portarien aigua, i ho hem endevinat.

Si els camps de Castella son erms i la pluja en aquelles terres és poc abundant, és perquè no fan envellats.

Haurem de recomanar-hi que facin festes majors iguals a les nostres. Més, no voldrien escollir-nos; tindrien por de catalanitzar-se.

Allò que en diuen «El Progreso», les empren amb en Prat de la Riba i demana s'aixequin contra d'ell les ires populars, perquè un empleat de la Mancomunitat ha comès un desfalch de consideració.

Allò, s'indigna de que el delinqüent hagi sigut detingut i processat, perquè el culpable de lo succeït, segons ell, és en Prat de la Riba, com a president de la Mancomunitat; i ademés la escola de funcionaris municipals, i la Lliga i no sabem si també el bisbe.

Allò, surt a la defensa de l'infeliç desfalcador, del qui ve a dir que'l varen temptar, fent-li manejar tant de diner per a llençar-lo a la pressó a l'hora del furt.

Deixant a part la mala fè d'allò, cal fer resultat l'interès amb que's pren la defensa de l'empleat.

Es que per allò, és una axioma l'adagi que diu:

Qui oli remena els dits se'n unta.

El senyor Fernandez del Pozo, aquell diputat de l'acta bruta, per Girona, compta ara amb l'apoi del element oficial per ordre categòrica del ministre de la Governació, segons relata el «Diario de Gerona».

No és la primera vegada que'l Comte de Romanones fa ali amb els republicans per a reventar als regionalistes. An el Comte no li fan cap por els enemics del règim; ja els coneix d'aprop: n'hi fan més els enemics de la menjadora burocràtica.

Ademés, és un fervent vetllador de la sinceritat del sufragi, i un lliberal de primera, i un gran amic de Catalunya. ¡Ja ho sabem, ja!

Els catalans residents a la Argentina, han commemorat el centenari de l'independència d'aquella nació publicant una interessant revista amb nombrosos gravats de coses argentines i catalanes, i treballs literaris interessants, en els quals se fan comparances entre homes i institucions de l'Argentina i de Catalunya i es demana un ideal comú de llatinitat.

La revista ha sigut molt ben rebuda. Bé pels catalans que hi ha a l'Argentina que aixís es recorden de la llar pairal. ¡Prou el necessita la raça llatina en aqueixes hores, un sol ideal!

Un guardia municipal que s'anomena només Felipe Fernández de las Cuevas de Vives, ha obsequiat a l'arcalde amb un exemplar d'una obra que acaba de

imprimir, titulada: Manual doctrinal para la Guardia Municipal de Barcelona, títol quasi tant llarg com els noms de l'autor.

L'arcalde va agrair l'obsequi, i cridà a l'acte al comandant de la guardia, senyor Mendiola, per encarregar-li l'estudi de l'obra de referència.

I diu que'l senyor Mendiola amb aquell aire marcial que té, va exclamar: ¡Canastos con aquest municipal! ¡Serà un xicot de la «Lliga» que así piensa baserme mall

Epigrama clàsic

De sus gefes mequetrefes
un soldado se quejó,
i el general ordenó
pedir informe a los gefes.

Clec Pum: — Aprengui'n de dibuixar, i quan en sàpiga tornarem a parlar-ne. — Krak: I o mateix li diem a vostè que al senyor Clec-Pum. A més d'això és de molt mal gust i poca cultura el ridiculitzar als mestres d'estudi. — Kel: Vostè és de la família de Clec-Pum i Krak. És qüestió d'anar a Llotja, joves. — Roc: Els originals no's tornen, o sinó perquè'ls envia que ningú'ls hi demana. — Ll. Rossich: Queda en cartera. malgrat i ses grans dimensions, que posar s'excursaran. — P. M. Rabada: Pensi-se'n un'altra i pensi-s'hi bé avans de pensar-la. — Oclime Olli: En Japet continua igual; no l'hem vist des d'avans de la darrera costellada. — Jomundra: No diuen res aquests versos, i això que no estan mal fets. — M. Tenaf: No serveix i no provi de tornar hi perquè ja sé que tampoc servirà. — S. Amat: No és publicable.

AVIAT SORTIRA

SERMÓ FURIÓS LES MODES

per JOSEP ROBREÑO
(1808)

que resulta de gran actualitat i és
eminentment humorístic

SECCIO D'ANUNCIS

CAMISERIA SANS

BOQUERÍA, 32

- Especialitat en camises a mida -

FABRICA D'ARTICLES DE PELL
Casa PERELLÓ, Pi, 7 bis
Carteres, Petaques, Moneders, Cinturons,
Corretges hàbit, Maletes, Sacs i Carteres
per a viatges. PREUS BARATISSIMS

ELS TIRANTS I LLIGAS MILLORS I DE MES
BON GUST, SON SENS DUBTE ELS DE LA TAN ACREDITADA

MARCA
Mandomenall

DEMANIS EN CAMISERIAS I SIMILARS
VENDAS AL ENGROS M. DOMENECH VALLES
CONCELL DE CENT 377-BARCELONA

VERDAGUER i C.^a

Banyeres - Bidets - Dutxes - Rentamans
Escalfadors - Waters - Orinadors
Aixetes - Cuines, etc.

Telefon 1662

Despatx: RONDA UNIVERSITAT, 9

Tallers: ENTENZA, 41

J. CARDÚS

Paraigües - Ombrel·les - Vanos

Portaferrissa, 10

Tirant - Benefactor

PATENTAT

Per a el desentrolllo del pit de les
senyores, homes i nens

Els ven la casa Srs. Eduard Schilling,
S. en C. (Barcelona, Madrid, Valencia) i
el fabricant d'elàstics i lliga-cames Smart

AMADOR ALSINA

Riera Sant Joan, 8. - BARCELONA

que enviarà follet gratis a qui el demani

EL CONFORTABLE CATALÀ

Duràn i Bas, 11. - Telefon 3468

Mobles
transforma-
bles en
llits

Tallers de mobles de tota classe i decoració. Casa especial en sillons de gran
confort anglès, forrats en marroquíer i velluts

Portaferrissa, 24 i 26 □ TELFON 1574

Camises, Corbates i gèneres de punt - Per a la mida
especialitat - Casa millor surtida en articles del seu ram

Camisería Mas i Roca

SEGÓN CUPÓ-GANGA

Les deu millors obres d'en Frederic Soler (Pitarra) per CINC pessetes

El Ferrer de tall	Drama en 3 actes
El dir de la gent	» » »
El Collaret de perles	» » »
100,000 Duros	» » »
O Rei o res	» » »

La Creu de la Masia	Drama en 3 actes
El trinc de l'or	Comedia » »
L'apotecari d'Olot	» » »
Els pescadors de St. Pol	Sarsuela 2 »
El lliri d'aigua	Drama 3 »

Preu d'aquestes 10 obres: 20 pessetes

Al qui presenti aquest CUPÓ a nostra Administració se li entregaran les obres per CINC PESSETES, (la 4.ª part de preu.)

Nota.—Si no es vol estripar el CUPÓ, pot presentar-se tot el periódic, que'l sagellarem i el tornarem a l'interessat.

Els compradors de fòra deuràn acompanyar 75 cèntims pel franqueix i certificats.

El nostres corresponsals marcaràn el preu que tinguin per convenient.

CATALUNYA I VALENCIA

ROMANONES: —Avans de començar la dansa, ja se me'n emporten una balladora... ¡tindrè mala pata!